

DGR.VI.052.1.2025
Zielona Góra X-XII/2025

Newsletter#4/2025

LUBUSKA REWITALIZACJA 3.0

1. Konferencja podsumowująca 10-lecie ustawy o rewitalizacji

Od 10 lat w Polsce obowiązuje ustawa o rewitalizacji. Działania, jakie w tym czasie zrealizowano w województwie lubuskim, zostały podsumowane na konferencji „Mieszkańcy i ich przestrzeń – 10 lat ustawy o rewitalizacji” zorganizowanej przez Departament Gospodarki i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego.

Podczas konferencji, która odbyła się 22 października br. w Regionalnym Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze, **marszałek województwa lubuskiego Sebastian Ciemnoczołowski**, przypomniał, że rewitalizacja oznacza nie tylko odnowę terenów i nadawanie im nowych funkcji lub przywracanie pierwotnych, ale ma również wymiar społeczny. – Samorządowcy, którzy podjęli się tego trudu, są trochę „lekarzami”, ponieważ muszą uzdrowić przestrzeń infrastrukturalną, włączyć się w jej odtwarzanie, a także włączyć w to mieszkańców. To był ogrom trudnej pracy, szczególnie po 1989 roku. Włodarze

wiedzą, co przejęli i z czym musieli się zmagać. To, co samorządy zrobiły przez ostatnie trzydzieści lat, to rewolucja. Polska samorządność zrobiła taki postęp, że dzisiaj nie tylko nie mamy się czego wstydzić, ale to do nas przyjeżdżają inni, żeby zobaczyć efekty – mówił marszałek.

Spotkanie było okazją do zaprezentowania najlepszych przykładów rewitalizacji i zachęcenia innych do korzystania z programów rewitalizacyjnych.

Podczas konferencji 10 samorządów otrzymało certyfikaty Lidera Lubuskiej Rewitalizacji. Są to gminy: Drezdenko, Górzycza, Iłowa, Lubsko, Strzelce Krajeńskie, Sulęcín, Świebodzin, Świdnica, gmina miejska Żagań, gmina wiejska Żary. Jeszcze raz gratulujemy!

<https://lubuskie.pl/wiadomosci/25146/za-nami-10-lat-lubuskiej-rewitalizacji>

<https://www.facebook.com/LubuskieRegionRewitalizacji3.0/>

2. Dekada z rewitalizacją – co osiągnęło Lubuskie?

Ze wsparciem, pozyskanym z Funduszy Europejskich, zrealizowano 3 edycje projektów rewitalizacyjnych. Pierwsza edycja dotyczyła przekazywania dotacji na przygotowanie programów. W drugiej większość zadań skoncentrowała się na działaniach informacyjno-edukacyjnych. Obecny projekt pozwala przekazywać dotacje, jak i realizować działania informacyjno-edukacyjne. Organizowane są szkolenia, m.in. o terenach zielonych i błękitno-zielonej infrastrukturze, a także o finansowaniu działań. Łącznie udało się przeszkolić **379 osób**.

W następnych dwóch latach uruchomione zostaną kolejne szkolenia. Proponowane są też doradztwa dla gmin oraz wizyty studyjne.

Przykłady miejsc zrewitalizowanych, to m. in., dawna fabryka „Odra” w Nowej Soli, Park Tysiąclecia w Zielonej Górze, w którym powstały kwatery dla jeży, a także park w Drezdenku, w którym pojawił się „kaczkobar” – automat z karmą dla ptaków.

Skąd wziąć fundusze na rewitalizację?

W ramach kolejnych działań na rzecz rewitalizacji Dep. Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego prowadzi dwa konkursy dotacji dla samorządów. Pierwszy z nich dotyczy obszarów miejskich, drugi – innych niż miejskie. Obecnie trwa ocena formalna złożonych wniosków. W obu konkursach maksymalny poziom dotacji to 85% kosztów kwalifikowalnych.

Najważniejszy warunek do spełnienia, to posiadanie Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR), wpisanego do wykazu GPR na lata 2021-2027, który jest przyjmowany w drodze uchwały Zarządu Województwa Lubuskiego. Przedsięwzięcia zawarte w GPR mogły być ze sobą łączone i składane w ramach jednego projektu.

3. Nagrody dla zwycięzców konkursu fotograficznego „Nowe oblicze lubuskich gmin: rewitalizacja w kadrze”

W październiku rozstrzygnęliśmy konkurs fotograficzny, którego tematem przewodnim były efekty rewitalizacji przeprowadzonej na podstawie Gminnych Programów Rewitalizacji na obszarze województwa lubuskiego. Fotografie miały ukazywać zmiany, jakie zaszły dzięki procesowi rewitalizacji i wpływ tych zmian na lokalną społeczność. W odróżnieniu do wiosennego konkursu plastycznego, ten był przeznaczony dla dorosłych mieszkańców Lubuskiego.

Laureaci konkursu:

I miejsce – Kinga Kołodziejek, fotografia pt. „Następna stacja... Stacja Kultura”,

II miejsce – Sławomir Tyczyński, fotografia pt. „Drezdenko – Plac Wileński”,

III miejsce – Arkadiusz Siuda, fotografia pt. „Chwila odpoczynku”,

Wyróżnienia:

Barbara Toczyska, fotografia pt. „Kolory dzieciństwa”,

Roman Rekut, fotografia pt. „Zielona Góra”,

Bolesław Polarczyk, fotografia pt. „Ruiny pałacu z XIX wieku”.

4. Wasze prace „idą w świat”!

Z prac plastycznych, które otrzymaliśmy w ramach konkursu "Tak chcę tu żyć - rewitalizacja oczami dziecka" stworzyliśmy kalendarz i notatnik. Otrzymali je wszyscy uczestnicy, których prace znalazły się w wydruku, natomiast wszystkie Lubuskie gminy otrzymały kolorowe kalendarze na 2026 rok!

5. Dobre praktyki: Debata. Zostać w Nowym Miasteczku czy wyjechać?

W połowie listopada, w Zespole Szkół nr 1 w Nowym Miasteczku, odbyła się debata oxfordzka z udziałem uczniów klas 7-8 szkoły podstawowej oraz klas 1-3 szkoły średniej. Młodzi ludzie debatowali o tym, czy warto wiązać swoją przyszłość z Nowym Miasteczkiem.

Debata odbyła się w ramach konsultacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Urzędnicy chcieli dowiedzieć się, co powinno zostać zrewitalizowane w gminie, by ta stała się przyjaznym miejscem do życia. W spotkaniu udział wzięli również przedstawiciele lubuskiego zespołu ds. rewitalizacji.

Więcej na stronie: www.zsnowemiasteczko.pl

6. Podglądaliśmy dobre praktyki rewitalizacyjne w innych województwach

Przedstawiciele zespołu ds. rewitalizacji z województwa lubuskiego uczestniczyli w ogólnopolskiej konferencji „Rewitalizacja. Regeneracja. W sąsiedzkim klimacie”, zorganizowanej w Krakowie 9–10 października br. Spotkanie odbywało się w przestrzeni Klastra Innowacji Społeczno-Gospodarczych Zabłocie 20.22 i stanowiło okazję do rozmów na temat skutecznych rozwiązań w zakresie rewitalizacji. Omawiano m.in. dobre praktyki w zagospodarowaniu przestrzeni publicznych, znaczenie działań społeczno-gospodarczych w kontekście miejskich targowisk oraz rolę Komitetu Rewitalizacji. Uczestnicy zapoznali się także z działaniami Województwa Małopolskiego wspierającymi rewitalizację w gminach m.in. w ramach projektu Regiony Rewitalizacji Edycja 3.0.

Natomiast w dniach 23-24 października br., członkowie lubuskiego zespołu uczestniczyli w konferencji podsumowującej 10-letnie funkcjonowanie ustawy o rewitalizacji „10 lat ustawy o rewitalizacji – ewolucja czy rewolucja?”, która miała miejsce w Muzeum Śląskim w Katowicach. W trakcie 2 dni rozmów, zarówno eksperci, jak i praktycy podsumowali dotychczasowe doświadczenia i zastanawiali się nad przyszłością procesu rewitalizacji w Polsce. Jedną z panelistek Konferencji była Magdalena Balak-Hryńkiewicz, wicedyrektor Departamentu Gospodarki i Rozwoju UMWL, przewodnicząca Zespołu ds. rewitalizacji w Lubuskiem, która brała udział w dyskusji dotyczącej roli regionów w procesie rewitalizacji. Organizatorem konferencji był: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, we współpracy z Narodowym Instytutem Dziedzictwa, pod patronatem: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

7. W Szprotawie rozmawialiśmy o dziedzictwie kulturowym w rewitalizacji

27 listopada br., w dawnym Klasztorze Magdalenek w Szprotawie, odbyły się warsztaty dla przedstawicieli lubuskich gmin pod hasłem: „Dziedzictwo kulturowe w rewitalizacji – adaptacje obiektów zabytkowych i dziedzictwo niematerialne”. Podczas spotkania uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia obiektu poklasztorowego, w którym obecnie mieści się Szprotawskie Centrum Aktywności Społecznej (projekt pn. „Przebudowa z rozbudową dawnego budynku klasztoru Magdalenek, przy ul. Plac Kościelny 2 w Szprotawie na Centrum Aktywności Społecznej” zrealizowano w ramach GPR Gminy Szprotawa na lata 2016-2023 i zdobył on wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie Zabytek Zadbany organizowanym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora Zabytków).

Podczas warsztatów uczestnicy dowiedzieli się m.in. jak małe interwencje przestrzenne i akupunktura miejska wspiera rewitalizację (wykład dr inż. arch. Bartosza Kaźmierczaka z Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej, Zakładu Urbanistyki, Prezesa Stowarzyszenia Forum Rewitalizacji), jakie są dobre praktyki w zakresie rewitalizacji historycznych przestrzeni publicznych (prelekcja Bogny Oszczanowskiej – koordynatora Centrum Kompetencji ds. Rewitalizacji w Narodowym Instytucie Dziedzictwa dla województwa dolnośląskiego i województwa lubuskiego), czym jest niematerialne dziedzictwo kulturowe (wykład Krzysztofa Czartoryskiego – Koordynatora regionalnego NID ds. Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego dla województwa dolnośląskiego i województwa lubuskiego) oraz jak umiejętnie przeprowadzać adaptację obiektów historycznych (prelekcja Karoliny Idryjan – kierownika Oddziału Terenowego w Zielonej Górze, Narodowy Instytut Dziedzictwa).

Atrakcją spotkania była możliwość zapoznania się z etniczną kuchnią łemkowską na ziemi szprotawskiej oraz warsztaty tworzenia pajaków ludowych (barwnych, przestrzennych ozdób wykonywanych ze słomy, bibuły czy piór, które dawniej zdobiły wiejskie izby) przeprowadzone przez Monikę Jóźwik.

Dziękujemy wszystkim za aktywne uczestnictwo!

8. Prace nad GPR-ami

Na lubuskim wykazie gminnych programów rewitalizacji (GPR) obecnie widnieje **30 gmin** (stan na grudzień br.). Są to Świdnica, Nowa Sól (miasto), Górzycza, Żagań (miasto), Iłowa, Kargowa, Żary (gm. wiejska), Drezdenko, Sulęcín, Skwierzyna, Nowogród Bobrzański, Lubsko, Krosno Odrzańskie, Żary (miasto), Świebodzin, Strzelce Krajeńskie, Szlichtyngowa, Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski, Zwierzyn, Wschowa, Przytoczna, Słonk, Rzepin, Kolsko, Pszczew, Bytom Odrzański, Stare Kurowo, Babimost, Trzciel. Gratulujemy!

*Zapraszamy do współpracy. Informujcie nas o swoich pomysłach i planach. Zamieścimy je w kolejnych numerach kwartalnego **Newslettera# Lubuska rewitalizacja 3.0**.*

Pozdrawiamy! Zespół ds. rewitalizacji w UMWL

Kontakt: rewitalizacja@lubuskie.pl

Zapraszamy również do śledzenia fb: <https://www.facebook.com/LubuskieRegionRewitalizacji3.0/>

oraz strony: www.funduszeue.lubuskie.pl/rewitalizacja/

Newsletter Lubuska Rewitalizacja 3.0 prowadzony jest przez Zespół ds. rewitalizacji, działający w Departamencie Gospodarki i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w ramach programu „Regiony Rewitalizacji. Edycja 3.0”, w celu wsparcia gmin w województwie lubuskim.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

